

Les conseqüències fiscals del micromecenatge

25/06/2019

El crowdfunding o micromecenatge és la microfinanciació/financiació en massa/per subscripció que "se caracteriza por la cooperación colectiva, llevada a cabo por personas que realizan una red para conseguir dinero u otros recursos" i que "suele utilizar Internet para financiar esfuerzos e iniciativas de otras personas u organizaciones" (segons la Consulta Vinculante de la Direcció General de Tributs V4050-15 de 16 de desembre de 2015).

En altres paraules: una persona té un projecte, per exemple: autoeditar un llibre, produir un CD amb la seva música o un documental, maquetar un joc de cartes, comercialitzar un producte, crear una app, ajudar a un projecte social, crear la seva empresa o, fins i tot, construir o reformar edificis per al seu arrendament o venda. Però no té el capital econòmic propi suficient per a poder-lo desenvolupar i tampoc té finançament extern; llavors acudeix a una plataforma web per a difondre el seu projecte, recaptar diners a base de petites aportacions econòmiques de múltiples inversors i, una vegada aconseguida el finançament necessari, pot desenvolupar el seu projecte.

Existeixen dues tipologies de micromecenatge o crowdfunding:

- a títol gratuït/no financer: de donacions o de recompenses. Aquests dos tipus no estan regulats específicament en una normativa pròpia i solen ser projectes amb contingut social.
- a títol oneros/financer: de préstec o d'inversió. Aquests dos tipus de crowdfunding estan regulats expressament a la Llei 5/2015 de 27 d'abril de Foment del Finançament Empresarial. Aquesta norma regula els projectes que s'exposen a les webs, els serveis, les formes de les plataformes i la seva autorització per la Comissió Nacional del Mercat de Valors (hi han inscrites en el dit organisme 28 plataformes de finançament participatiu-PFP).

Volem destacar que aquests micromecenatges tenen conseqüències fiscals per a totes les parts que hi participen i són les següents:

1.- El crowdfunding de donació: una persona realitza una aportació econòmica a un projecte sense rebre a canvi cap prestació. Per tant, es tracta d'una liberalitat, d'un acte lucratiu; la persona que rep l'aportació serà subjecte passiu per l'Impost sobre Donacions i Successions (ISD) i la persona física que realitza l'aportació econòmica es podrà aplicar les deduccions per donatius de l'IRPF (Impost sobre la Renda de les Persones Físiques) si compleix els requisits.

2.- El crowdfunding de recompensa: respecte a l'anterior implica que la persona que realitza l'aportació econòmica rep a canvi una recompensa o un premi que pot ser, per exemple, el llibre o el CD signat al qual ajuda a crear o entrades per a l'estrena de la pel·lícula o documental al qual hi col·labora econòmicament. Moltes vegades aquesta recompensa és intangible o de quantia reduïda, ja que té una naturalesa simbòlica; aquí existeix el problema fiscal, ja que jurídicament hi ha una entrega de béns: en aquests supòsits estarem davant d'una donació modal o especial de l'art. 619 del Codi Civil. Però si la recompensa no té aquest valor mínim haurà de quantificar-se pel seu valor de mercat i declarar-la a l'impost corresponent, és a dir, si és una persona física al seu IRPF com a guany patrimonial o com activitat econòmica (en funció de com realitza aquesta actuació).

A més a més, s'ha de tenir present la tributació indirecta, ja que el promotor de l'actuació pot ser subjecte passiu de l'ITP o de l'IVA en funció de si ho realitza de forma empresarial o professional o de forma "esporàdica".

3.- El crowdfunding de préstec: una persona inverteix en un projecte amb la forma jurídica de préstec, de tal forma que se li retornaran els diners invertits més l'interès pactat. Aquest tipus de micromecenatge sempre ha de complir amb el dictat de la Llei 5/2015: per exemple, no pot incorporar una garantia hipotecària sobre l'habitatge habitual, el promotor (persona física o jurídica) ha de donar informació sobre la seva situació financera, les característiques del préstec, la seva formalització, el cost, la taula d'amortitzacions, el tipus d'interès de demora, etc...

La seva tributació és la d'un préstec "ordinari": la seva constitució està exempta d'impostos (encara que si es formalitza a través d'escriptura pública serà una operació subjecta a AJD -Actes Jurídics Documentats- pel document notarial); i la persona receptora dels interessos ho ha de declarar al seu IRPF i suportar la retenció corresponent.

4- El crowdfunding d'inversió; en aquest micromecenatge les aportacions econòmiques es formalitzen com a accions o participacions en una societat. La Llei 5/2015 indica que aquests valors representatius estan sotmesos a la Llei 24/1988, de 28 de juliol de Mercat de Valors i a la Llei de Societats de capital; que s'ha de donar informació sobre el promotor (descripció de la societat, dels seus òrgans socials, nombre de treballadors, estructura,...); informació sobre els valors (la seva descripció, classe, característiques, riscos, garanties,...); i la descripció sobre els inversors (que poden ser acreditats i no acreditats).

La tributació tindrà diversos escenaris: quan es compra les accions o les participacions, quan la societat reparteix els dividendes i en la transmissió o venda de les accions. L'única particularitat és la següent: l'inversor persona física es podrà aplicar la deducció estatal o autonòmica per inversió en empreses de nova creació sempre que compleixi els requisits corresponents.

Finalment volem destacar quatre aspectes: 1. Moltes d'aquestes plataformes exigeixen el pagament de comissions per les seves actuacions als partícips; 2. Quan nosaltres col·laborem econòmicament en projectes de crowdfunding oblidem que tota actuació sempre comporta una tributació; 3. Que encara que sigui obligatori publicar la informació, moltes vegades queda amagada o reduïda en apartats de les webs que no és massa visible per als inversors i que implica que els consumidor quedin desprotegits; i 4. Les inversions no estan garantides amb el perill que això comporta.

 2 1